

TRETJI KONGRES LJUDSKE MLADINE SLOVENIJE

Pozdravna brzojavka tretjemu kongresu Ljudske mladine Slovenije

Slovenska koroška mladina iskreno in borbena pozdravlja III. kongres LMS. V duhu smo pri Vas ter vam želimo mnoga uspeha.

Zveza mladine za Slov. Koroško
Pokrajinski odbor

V četrtek 12. t. m. so v Ljubljani slovesno otvorili tretji kongres Ljudske mladine Slovenije. Delegati iz vseh krajev Slovenije, iz Slovenske, Koroške in Trsta ter delegacije iz drugih jugoslovanskih republik so napolnile lepo okrašeno kongresno dvorano. Navdušeno vzklikanje tretjemu kongresu, prvi petletki, Komunistični partiji, Komsomolu je donelo celo na ulico in oznanjalo voljo Ljudske mladine Slovenije, da se z vsemi močmi loti dela za izpolnitev obveznosti, ki jih bo sprejela na kongresu. Višek je doseglo navdušenje delegatov ob prihodu članov vlade LR Slovenije s predsednikom Miho Marinkom na čelu, članov Ljudske skupščine LRS s predsednikom Prezidijske Ljudske skupščine Josipom Vidmarjem in predstavnikov jugoslovanske armade s komandantom IV. armije generallajtnantom Danilom Lekićem na čelu.

Kongres je otvoril predsednik glavnega odbora Ljudske mladine Slovenije Janez Vipotnik. Naglasil je važnost tretjega kongresa Ljudske mladine, ki se razvija v času, ko je slovenski narod dosegel največji vzpon v svoji zgodovini, ko se je lotil velikanske naloge, da do temelja spremeni svoje življenje, vključujoč vanj vse, kar je pozitivnega rodila preteklost. Govornik je nato podal poročilo o delu v razdobju med drugim in tretjim kongresom. Med drugim je dejal:

»2.600.000 delovnih dni, ki jih je darovala mladina Slovenije domovini, so dokaz, da hoče biti mladi rod na prvem mestu pri graditvi lepše bodočnosti. Ta njena pripravljenost izvira iz globokega prepričanja, da so naloge in bremena ljudstva tudi njene naloge, ta njena pripravljenost za delo poganja iz notranje nuje, ker mladina čuti, da je čas velikih stvaritev, njen čas. Pri uporni politični borbi v prvih vrstah slovenskega ljudstva, pri številnih delovnih akcijah, zlasti še s svojo udeležbo je mladina nabrala grmada izkušenj. V teh dveh letih ji je postalo jasno, da je delo ponos in čast človeka in najlepša odlika za življenje v novi družbi. Svoj govor je Janez Vipotnik končal z besedami: »V perspektivi bodočnosti nam bodo naši vedno večji uspehi omogočili, da bomo na enem izmed prihodnjih kongresov lahko pozdravili naše drage delegate iz Slovenskega Primorja, Trsta in Slovenske Koroške kot svobodne člane Ljudske mladine Slovenije.«

Po tem nagovoru je prebral brzojavko, ki jo je poslal maršal Josip Broz-Tito kongresu Ljudske mladine Slovenije. Nato je pozdravil prisotne člane LRS s predsednikom Miho Marinkom na čelu, predsednika Prezidijske Ljudske skupščine Josipa Vidmarja, generallajtnanta Danila Lekića, predstavnika Jugoslovan-

ske armade, sekretarja Glavnega odbora Ljudske mladine Jugoslavije Milutina Bajića, zastopnike ostalih ljudskih republik, zastopnike tržaške mladine in zastopnika koroške mladine. Po vsakem pozdravu je sledilo burno odobravanje in skandiranje »bratstvo — edinstvo« ter »Trst je naš!« in »Koroška je naša!«

Častno predsedstvo

Po pozdravih je predsednik glavnega odbora LMS predlagal v častno predsedstvo kongresa generalisima Stalina, maršala Tita, CK KPJ, podpredsednika vlade Edvarda Kardelja, ministra Boriša Kidriča, Centralni komitet vsežveznega komsomola, Centralni komitet Komunistične partije Slovenije, Izvršni odbor OF Slovenije, Centralni svet Ljudske mladine Jugoslavije in Izvršni komitet

dilne borbe mladina osvojila svoje prvo mesto v ogromnih naporih, ob velikem trpljenju, v ogromnih žrtvah, ki jih je dala na oltar osvoboditve naših narodov ob silnem heroizmu, s katerim je vodila našo veliko borbo — s katerim se jugoslovanska mladina more često postaviti ob stran sovjetske mladine — slovenska mladina ne odstopa od svojega prvenstva tudi ne v miru, v dobi obnove in v dobi velikanskih naših naporov za gospodarsko preobnovo naše dežele. Po tej težki borbi, po tej slavni zgodovinski borbi in zmagi je mladina v novih okoliščinah, v resnično osvobojeni domovini, osvobojeni tujih kakor domačih zatiralcev in zajedalcev, pokazala, da tudi v gospodarski obnovi hoče biti v prvih vrstah za ustvaritev pogojev blagostanja naših narodov. Pretekla doba od

Pionirji iz Trebinja pri St. Ilju

svetovne federacije demokratične mladine.

Zbrani delegati so soglasno in s silnim navdušenjem sprejeli predlog.

Po soglasni izvolitvi delovnega predsedstva, zapisnikarjev in overovateljev zapisnika ter verifikacijskega odbora je pozdravil kongres v imenu vlade LRS, Komunistične partije Slovenije in Osvobodilne fronte predsednik vlade LRS Miha Marinko.

Predsednik vlade LRS Miha Marinko Ljudski mladini Slovenije

Predsednik vlade je goreče pozdravil vse delegate, posebno prisrčno pa še delegate Slovenske Primorske in Slovenske Koroške. Nato je dejal: »Ob današnjem kongresu, ki zastopa vso slovensko mladino kot sestavni del vse jugoslovanske Titove mladine, je pričakovati, da bo v danih okoliščinah, ob bližnjih nalogah dobil svoj zgodovinski pomen. Po dosedanjem delu naše mladine sodeč smemo upravičeno pričakovati bogate akcijske zasnove, ko boste prevzemali nalogo velikega deleža na ustvaritvi Titove petletke; od mladine, kakršna se je prekalila v tem zgodovinskem obdobju osvoboditve in preporoda slovenskega naroda v skupnosti jugoslovanskih narodov, od mladine, katere velik del se je prekalil v težki in veličastni naši osvobodilni borbi, smemo upravičeno pričakovati, da bo kos svojim nalogom, ki se danes postavljajo pred njo.

Kakor je v minuli dobi težke osvobo-

druga kongresa do danes je tako polna neslutene delovnega poleta mladine, da daje polno opravičilo našemu pričakovanju, da bo kongres naše mladine stopil v zgodovino kot organizator zmag naše mladine pri ustvaritvi in uresničitvi naše prve petletke.«

Nato je predsednik vlade govoril o silnem delovnem zagonu, ki ga je pokazala slovenska mladina in s tem dala zgled vsem onim, ki omahujejo in ki so utrjeni. Slovenska mladina bo tudi v bodoče dokazovala, da ni mogoče ustvarjati ugodnosti, ne da bi se prej izpolnile obveznosti. S svojimi dosedanjimi uspehi je slovenska mladina pokazala širokim slojem delovnega ljudstva primer, kaj zmorejo napraviti ljudje, ki se v polni meri zavežajo, da ustvarjajo zase, za svojo ljudsko skupnost. Doseženi uspehi pa morajo biti tudi prilika za kritičen pregled vseh pomanjkljivosti in morebitnih slabosti. Miha Marinko je naglasil potrebo po načrtnosti v delovnih ustvarjalnih naporih. Prav tako važna in ena osnovnih nalog je, da se mladina strokovno usposobi za svoj posel. Spričo velikih nalog, ki jih postavlja petletni načrt, je nujno potrebno, da pride iz šole določeno število absolventov s čim bolj polnejšo kvalifikacijo. Napačno pa bi bilo, če bi se mladina posvetila samo delu in zanemarila razvedrilo. V ljudski državi, ki je dala možnost takega razvoja ustvarjalnih energij, je treba stremeti tudi za tem, da bosta življenje in delo vesela. Zato je treba posvetiti posebno pozornost kulturi in prosveti in skrbeti,

Svetovni mladinski federaciji v Parizu

Slovenska mladina na Koroškem ogorčeno protestira, ker je britansko sodišče v Celovcu obsodilo pet naših tovarišev, ker so v slovenskih krajih pritrdili poleg nemških še slovenske javne napise.

Prosimo, vzemite na znanje, da je slovenska mladina na Koroškem izpostavljena tererju samo zaradi tega, ker se bori za tiste pravice, ki nam pripadajo.

ZVEZA MLADINE ZA SLOV. KOROŠKO
POKRAJINSKI ODBOR

da se s primernimi prireditvami da mladini potrebnega razvedrila. Predsednik vlade je svoj govor končal z besedami: »Ob taki mladini z njenimi dosedanjimi izkušnjami, z dosedanjim poletom je popolnoma upravičeno pričakovanje, da se ne bo ona, da se ne boste vi, predstavniki mladega slovenskega rodu, v čvrsti povezanosti in ob vzajemnem podpiranju in učenju z ostalo mladino narodov Jugoslavije, izneverili obveznosti, ki je bila podana in ki jo vsak dan izpolnjuje naš veliki voditelj in učitelj tovariš Tito.«

Ostali pozdravni govori

V imenu borcev, oficirjev in generalov Jugoslovanske armade je izročil kongresu pozdrave komandant IV. armije generallajtnant Danilo Lekić. Poudaril je bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov ter povezanost mladine Jugoslavije in izrazil prepričanje, da bo Ljudska mladina Slovenije častno izpolnila vse naloge, ki si jih bo postavila na kongresu in s tem utrjevala bratstvo in enotnost Ljudske mladine v Jugoslaviji. Borec, oficirji in generali Jugoslovanske armade pa bodo čuvali svobodo in neodvisnost domovine.

Za njim je pozdravil kongres Milutin Bajić, sekretar Centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije, ki je Ljudski mladini Slovenije želel uspešno delo. Poudaril je, da je kongres LMS važen tudi zato, ker ima Ljudska mladina Slovenije precejšnje izkušnje v borbi za neodvisnost, za katero se mora še danes boriti. Te izkušnje pa bo prenesla na mladino iz vseh Ljudskih republik, ker mora danes vsa mladina voditi še vedno borbo proti reakciji, poleg tega pa mora voditi tudi borbo proti neznanju. Mladina se ne strinja z odcepitvijo Slovenske Koroške in hoče naprej, dokler ne bodo dosežene vse zahteve po združitvi vseh Slovencev.

Nato so sledili pozdravi predstavnika Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije in predstavnice Glavnega odbora AFŽ, kakor tudi predstavnikov mladine ostalih ljudskih republik Jugoslavije. Vsi predstavniki so naglasili, da se mladina bori za priključitev Slovenske Koroške in za uresničitev skupnih teženj in da je vsak uspeh Ljudske mladine Slovenije, obema tudi uspeh mladine vse Jugoslavije ter obratno.

Pozdrave so poslali tudi brigadirji slovenskih brigad na progi Šamac-Sarajevo, ki so obljubili, da bodo zgradili progo do rojstnega dneva republike — 29. novembra. Kot zadnji je v imenu pionirjev pozdravil kongres pionir Demšar Božo, ki je prinesel obljube vseh pionirjev, da se bodo marljivo učili in postali pridni delavci.

Naloge Ljudske mladine Slovenije v petletki

Naslednjega dne je kongres Ljudske mladine Slovenije nadaljeval svoje delo. Po opravljenih formalnostih, po prečitanih pozdravov, ki jih je mladina vse Slovenije poslala kongresu, je član sekretariata Glavnega odbora LMS Franc Perovšek govoril o nalogah Ljudske mladine Slovenije v petletnem načrtu.

Naglasil je važnost petletke za bodočnost Slovenije in Jugoslavije in važnost nalog, ki čakajo Ljudsko mladino Slovenije pri izpolnitvi načrta. Med drugim je dejal:

»Osnovna naloga vsakega člana Ljudske mladine Slovenije je, da se zavestno seznani s petletnim načrtom in sicer ne zgolj v številkah, ampak predvsem v perspektivi. Za vsakega mladince je poglavito, da ve, da bodo industrija, kmetijstvo in druge gospodarske stroke potrebovale v tem času veliko število dobrih strokovnjakov. Zato se mora čim uspešneje učiti, da bo postal tem prej strokovnjak in služil svojemu ljudstvu. Načrt mora torej mladina uresničevati z delom in ga pri delu tudi pravilno spoznavati. V industrijski proizvodnji ima mladina neštete možnosti in prilike, da popolnoma uveljavi vse svoje sposobnosti. Že dosedanj delovni polet je dvignil iz vrst delavske mladine številne udarnike in novatorje. Med 5.214 udarniki, ki so bili proglašeni v LR Sloveniji, je bilo 519 mladincev in mladink. Mladinska organizacija mora skrbeti, da se bo delovna mladina s takimi primeri podrobno seznanjala in tako neprenehoma množila vrste mladih udarnikov in novatorjev. Prav tako mora skrbeti, da bodo vsi učenci v gospodarstvu vključeni v strokovno nadaljevalne šole.

Povezanost kmetijstva z vsemi ostalimi gospodarskimi strokami se odraža tudi v celotnem petletnem načrtu. Mladinske organizacije po vaseh morajo postati desna roka Osvobodilne fronte pri izpolnjevanju načrta ter avantgarda naprednega obdelovanja zemlje in dviganja kmetijske proizvodnje.

Že pri letošnjem izpolnjevanju petletnega načrta je mladina prispevala svoj veliki delež. Pri obdelavi zemlje je pomagala tistim družinam, ki so poslale svoje člane na mladinsko progo, samostojno je obdelala mnoga posestva, ki so v upravi krajevnih ljudskih odborov, čistila je sadno drevje in pomagala zatirati rastlinske škodljivce, zlasti koleradskega hrošča.

Mladinske organizacije bodo z raznimi tečaji dvigale med kmetjsko mladino zanimanje in smisel za čedalje večjo mehanizacijo in boljšo obdelavo zemlje. Pri tem so važne zlasti kmečke nadaljevalne šole, ki jih je bilo letos 330 s 14.500 učenci. Pri vzgoji kmečke mladine je treba posej posvetiti dosti več pozornosti ženski kmečki mladini. Dobro organizirani tečaji in krožki naj v bodoče po naših vaseh usposablajo mladince in mladinke za vodstvo gospodarstva na vasi.

Sole - kovačnice bodočih kadrov

Mladinske organizacije morajo poglobiti vzgojno delo med mladino. Program naše mladine mora biti: postati kvalificiran delavec, tehnik, inženir, znanstvenik in napreden kmetovalec. V skupnem številu nižjih, srednjih in višjih strokovnih kadrov bo dala LR Slovenija nad 40.000 kvalificiranih delavcev, 10 tisoč srednje strokovnih kadrov in 2.100 kadrov s fakultetno izobrazbo. Na učenje pa je treba gledati prav tako kot na delo v tovarnah, rudnikih, gradiliščih in kmečki proizvodnji. Med mladino mora prodreti zavest, da je učenje velika državljanska dolžnost. Dober član LMS mora obvladati učno snov, to znanje pa mora biti zavestno in ga mora znati mlad človek tudi uporabljati.

Mladinske organizacije morajo še nadalje pomagati pri organizaciji strokovnih tečajev, iz katerih bodo izšli mladi kvalificirani delavci v kar najhitrejšem času. Treba je rešiti tudi vprašanje srednjega strokovnega kadra in usmerjanje učencev v gospodarstvo. V letu 1947-48 bodo srednje strokovne šole v Sloveniji sprejele 1.405 dijakov, Srednja tehnična šola 748, srednja gospodarska šola 360, srednja kmetijska 100 itd. Univerza pa bo v tem času sprejela 650

novih študentov. Petletni načrt zahteva v Sloveniji 1000 novih učiteljev in 500 višjih strokovnih kadrov s filozofsko fakulteto in višjo pedagoško šolo.

Pri dvigajanju kadrov morajo mladinske organizacije poskrbeti tudi za sistematično ideološko vzgojo in izobrazbo, ki bo mladini izbistrla pogled na družbeno dogajanje in ji pokazala vso razvojno pot socializma, po kateri zmagovito stopa delovno ljudstvo. Mladi rod mora spoznati, da napredek in nova družba nista mogoča brez teorije marksizma, leninizma in avantgarde delovnega ljudstva — Komunistične partije.

Ljudska mladina Slovenije pomaga pri izgradnji svoje domovine

Ljudska mladina Slovenije je od drugega do tretjega kongresa delala 2.615.000 prostovoljnih delovnih dni in s tem pokazala isti delovni polet kot vsa ostala mladina Jugoslavije. Na Krškem polju je v 48.000 delovnih dneh obdelala 2100 ha zemlje. V tekmovalstvu za tretji kongres je dala 2.592.000 delovnih ur v vrednosti 25 milijonov dinarjev. Industriji je zbrala 2 milijona kg starega železa itd. To pa je le del vsega kar je storila.

Na mladinsko progo Šamac-Sarajevo je doslej poslala Slovenija 7750 mladinc

katerih bo sodelovala mladina v borbi za izvedbo petletke. Med drugim je dejal: »Aktiv Ljudske mladine je šola mladine. V aktivu napravi mlad človek prve korake v javno in politično življenje, tu se širi njegovo politično obzorje, oblikuje njegov pogled na svet in dviga njegova kulturna raven. Od tega, kako bodo aktivni LMS v bodoče izpolnjevali to nalogo, je odvisen uspeh celotne mladinske organizacije v delu, ki stoji pred nami.

Mlad človek se zanima za vse, je željan znanja, hoče spoznati ves svet, vse vedeti in je poln mladostne ambicije. Vprašanje je le, kako znamo v mladem človeku to zanimanje prebuditi in poglobiti. Kadar govorimo o aktivu Ljudske mladine in o vključevanju mladine v organizacijo, je osnovna naloga naših aktivistov, da imajo pred očmi troje vprašanj: prvo je vprašanje reakcionarnega vpliva na določen del mladine, ki jo ovira in moti, da bi se vključila v mladinske organizacije; drugo je vprašanje našega sektaškega odnosa do neorganizirane in čisto tudi do organizirane, manj zgrajene mladine, ki onemogoča ponekod enotnost mladine v LMS, bistveno pa je povezava vse mladine, ki želi delati, ki se hoče razvijati in rasti v strokovno, politično in kulturno razgledane ljudi, v aktivne LMS. Iz tega sledi, da je treba to mladino, ki je pripravljena delati, organizirati, povezati jo v aktiv ali jo s po-

pri sprejemanju obveznosti in delu aktivov. V zvezi s tem je poudaril tesno sodelovanje z Osvobodilno fronto, sindikati in ljudsko oblastjo kakor tudi z ostalimi množičnimi organizacijami. Dejaj je: »Ljudska mladina je množična organizacija OF in naloge OF so naše naloge. Zato jih je treba temeljito poznati. Mladinski aktivisti morajo biti stalno v delovni povezavi z odbori OF. Vključiti se morajo v izvrševanje njenih nalog in dajati prav v tem okviru iniciative, v katere ostvarjanje se bo usmeril delovni polet mladine. Edino s temeljitim poznavanjem vseh nalog, ki jih danes ljudstvu postavlja OF in ki jih rešuje naša ljudska oblast, se bo lahko mladina konkretno vključila v izvajanje petletke. Povezava z OF, ljudsko oblastjo in ostalimi množičnimi organizacijami bo mladini zagotovila pravilno perspektivo in poznavanje s konkretnimi nalogami.«

Ko je govoril o vzrokih pomanjkljivega dela mladinskih osnovnih organizacij, je naglasil, da je vzrok pomanjkljivega dela v tem, ker niso prejemale od svojih okrajnih odborov stalne in temeljite pomoči. Najvažnejša naloga okrajnega odbora LMS in njegovega aparata je v tem, da pomaga osnovnim organizacijam. Pomoč mora biti stalna in učinkovita. Nato je govoril o uspehih dela LMS in ob koncu dejal:

»Pred ljudsko mladino je danes lepa perspektiva. Od nas in samo od nas je odvisno, ali bomo to ustvarili, da se bomo lahko poklonili z jasnimi čelom spominu padlih minerecev, bombašev, kurirjev, tisočev znanih in neznanih junakov borev, nikdar umrlih skojevcev in bomo dejali: »Vaš primer je vzgal v naši mladini novo luč. Vsa mladina misli, čuti, dela in se bori tako, kakor ste se vi borili.«

V razpravi po njegovem referatu se je prijavilo veliko število delegatov, ki so podali svoja poročila o življenju in delu svojih mladinskih organizacij in govorili o napakah in problemih, na katere so naleteli posamezne organizacije.

Popoldne je podal organizacijski sekretar Glavnega odbora LMS Belopavlovič Niko poročilo sekretariata Glavnega odbora LMS o delu Ljudske mladine Slovenije od II. kongresa LMS. Govoril je o delovnih akcijah in delovnih obveznostih, o kulturno-prosetnem delu, o delu pionirske organizacije, o fizikurnem gibanju in podal poročilo o finančnem stanju Glavnega odbora LMS.

SKLEP III. KONGRESA LMS

V nedeljo dopoldne je bila zadnja seja III. kongresa Ljudske mladine Slovenije. Po volitvah v pokrajinski svet LMS in nadzorni odbor je član tekmovalne komisije LMS Gasperšič spregovoril o uspehih predkongresnega tekmovalnega mladinskih aktivov. Kongres je proglasil najboljše delavce za mladinske aktivne, šolske mladinske aktivne in najboljše pionirski odred.

III. kongres je obdaroval tudi delegate bratskih republik, delegate svobodnega tržaškega ozemlja in Slovenske Koroške.

Ob koncu je kongres sprejel več sklepov in poslal pozdravna pisma maršalu Titu, Centralnemu komiteju KPJ, vladi LRS, Centralnemu svetu LMJ ter tržaški in koroški mladini.

Slovenska mladina Koroške gre v Prago na svet. mladinski festival

Pripravljalni odbor za svetovni mladinski festival v Pragi je pred poldrugim mesecem povabil tudi Zvezo mladine za Slovensko Koroško, da odpošlje delegacijo, ki bi predstavljala slovensko koroško mladino na tem velikem shodu vse mladine sveta.

Pred tednom smo že uredili vse tehnične zadeve za potovanje in sedaj se naša delegacija pridno pripravlja na program, katerega hočemo v Pragi pokazati, da predstavimo Slovensko Koroško in njeno staro, toda v narodnoosvobodilni borbi prerojeno kulturo.

Sodelovanje naše delegacije na svetovnem mladinskem festivalu v Pragi je prvi vidni uspeh, ki smo ga dosegli kot člani Svetovne mladinske federacije.

cev in mladink. Izmed 8 slovenskih brigad prve izmene se je vrnilo 5 udarnih brigad, med njimi dvakrat udarna brigada Janka Premrla — Vojka s 85 udarniki.

Slovenska mladina bo v prihodnjih mesecih popravila gozdne ceste in pota gorenjskega, kočevskega, dravskega, savinjskega in dolenskega gozdnega gospodarstva. LMS se je tudi že obvezala, da bo letos zgradila asfaltirano cesto Celje—St. Peter, nadaljevala regulacijo Pesnice in izvedla regulacijo goriškega lijaka, s čemer bo pridobljenih 900 ha rodovitne zemlje. Na poedine gradnje bo LMS poslala delovne skupine, ki se bodo pod vodstvom strokovnjakov učile zidarskega, tesarskega in stavbinskega dela. Slovenija bo letos dala v vse delovne akcije 19.000 mladincev in mladink, še enkrat več kot lani. Mladinska organizacija v Slovenskem Primorju se bo letos posvetila načrtni pogozditvi Krasa. Slovenska mladina bo z delovnim poletom poživila splošni tempo in dvigala zavest delovne dolžnosti ter izpolnjevanja načrta.

Po poročilu člana sekretariata Perovška je bila razprava, v kateri so dopoldne in popoldne predstavniki iz tovarn, podjetij in okrajev poročali o delu mladinskih organizacij. Iz razprave je bilo razvidno, da je Ljudska mladina Slovenije navdušena za petletni načrt in polna delovnega poleta.

Dogovor Ljudske mladine Slovenije za izvedbo petletke

Na tretji seji III. kongresa LMS je po uvodnih besedah člana sekretariata Glavnega odbora LMS Perovška, po čitanju pozdravnih brzojav in resolucij, ki so jih poslale kongresu organizacije LMS, graditelji mladinskih prog Šamac-Sarajevo in Nikšič-Titograd, govoril član sekretariata Iztok Žagar o delu aktivov LMS.

V uvodu je Iztok Žagar poudaril velik pomen dela aktivov LMS, osnovne organizacije, ki bo nosil glavno težo nalog, pri

možjo delovnih akcij, kulturne samodejavnosti in prosvetnega dela vključiti v eno izmed oblik mladinskega dela.

Nato je govoril o delu debatnih, študijskih in marksističnih krožkov, k delujejo v mnogih mladinskih organizacijah in je podčrtal na tem področju dosežene uspehe in napake, ki so se pojavljale. Nadalje je Iztok Žagar govoril o kulturno-prosvetnem delu med mladino in je poudaril pomen kulturnih prireditvev, razstav, knjižnic in učenja jezikov.

Ko je govoril o pionirski organizaciji, je naglasil naloge, ki jih bodo morali tudi pionirji in pomladki pionirjev v borbi za načrt uspešno rešiti, to je učenje in vzgoja pionirjev. V zvezi z delom mladinske organizacije je navedel, da so od II. kongresa do danes vrste LMS narasle na 125.000 organiziranih mladincev in mladink, poleg tega pa je še posebej vključenih v pionirsko organizacijo nad 135.000 najmlajših.

V nadaljevanju je govoril o demokratičnosti v aktivih Ljudske mladine, o sodelovanju članov mladinskih organizacij

Mladina, Šamac - Sarajevo te kliče!

Ko se je v svobodni domovini Jugoslaviji začela graditi proga Šamac-Sarajevo, je zanjo naraslo tudi zanimanje med slovensko mladino na Koroškem. Mladinci in mladinke so se javili in se še javljajo v Koroško brigado, ki že danes šteje preko sto članov. Samo nekaj tehničnih priprav je še potrebno in v prihodnjih dneh bomo vložili pri avstrijskih oblasteh prošnjo za potovanje.

Delo za tehnične priprave je bilo ogromno in borili smo se z velikimi težavami, ker nam domače oblasti nikakor niso hotele iti na roko in so nam delale ovire, kjer so le mogle.

Vprašanih pol za potovanje, ki jih je bilo treba izpolniti, in ki jih mora potrditi občina, cela vrsta »demokratičnih« avstrijskih županov ni hotelo podpisati. Tako so zavrnilli podpise predstavniki občin Hodiše, Vernberg, Svetna vas,

Medborovnica in Borovlje. Občina Borovlje je celo javila vse mladince, ki so se prijavili za brigado delovnemu uradu (Arbeitsamt), ki jih je potem klical na zaslišanje; hoče jih odtrgati od njihove dosedanje službe ter jih z grožnjami prisilno dodeliti k drugemu delu, od katerega ne bi imeli možnosti v danem času z mladinsko brigado oditi v Jugoslavijo. Vsi ti oblastniki, ki nam delajo ovire, se pač bojijo, da bi naša mladina videla napredek v novi Jugoslaviji in bi njihovo lažno propagando proti njej popolnoma zatrla, brž ko se navdušena in polna novega duha povrne in pove koroškemu ljudstvu resnico.

Naj nam delajo ovire in zapreke kakor hočejo, mi jih bomo premostili, ker smo trdno odločeni, da gre naša brigada na mladinsko progo — in naša brigada bo šla!

Mladina se mora boriti za svoje pravice

Mladina je največje bogatstvo slehernega naroda. Tega se moramo zavedati vsi, tega se mora zavedati najbolj mladina sama. Mladini moramo nuditi vse, kar ji le moremo dati, da se bo lahko vsestransko borila za svoje cilje. Eden teh velikih mladinskih ciljev so socialne pravice mladine, ki jih mora vsebovati vsaka moderna mladinska zakonodaja. Za te pravice se že dolgo bori in se bo še borila mladina vsega sveta. V Sovjetski zvezi, v Jugoslaviji in povsod tam, kjer je vzelo ljudstvo v svoje roke krmilo svoje usode, si je mladina socialne pravice že priborila ter jih sedaj samo še izpolnjuje po svojih izkušnjah. Povsod drugod in tako tudi v Avstriji, pa mladina še nima svojih pravic, zato se mora zanje boriti.

Nedavno je delavska zbornica predložila novi zakon za zaščito mladine (Jugendschutzgesetz). Ta predlog so podprle vse napredne sile v avstrijskem parlamentu, izven njega pa najbolj mladinski odsek sindikatov in Svobodna avstrijska mladina (FOEJ). Čeprav ta zakon še daleč ne bi uresničil zahtev mladine na socialnem področju, bi bil vendarle velik korak naprej za vso delovno mladino Avstrije. Oglejmo si bistvene točke tega zakona, ki zahteva naslednje (glede na to, da mlad človek od 14. do 21. leta življenja preživlja najodločilnejše trenutke svojega razvoja):

Mladinci in mladinke naj delajo samo 40 ur na teden.

Prepovedano je mladino uporabljati za delo več kot 8 ur na dan.

Letni dopust za mlade delavce in delavke mora znašati 4 tedne.

Zakon mora zagotoviti pravice mladinskega zaupnika v obratnem svetu.

Zakon za zaščito mladine mora veljati za delovno pogodbo tudi za kmečke in gozdne delavce-mladince in za hišne pomočnice-mladinke.

Jasno je, da se moramo za tak zakon boriti vsi z največjo odločnostjo, saj je bil predlagan samo v prid mladini.

V Avstriji pa je reakcija še močna in njeni predstavniki v parlamentu se trnovratno borijo proti temu zakonu. Zakaj? Pristaši reakcije — veleposestniki in tovarnarji — mladincev in mladink ne bi mogli več izkoriščati s tem, da bi jih uporabljali kot ceneno delovno moč. Zato so predstavniki avstrijske ljudske stranke nastopili proti temu zakonu in predložili svoj načrt. Njihov zakonski protipredlog bi mladino spet gonil na prisilno delo, kakršno je morala opravljati v času nacizma pod krinko »presto-voljne delovne službe«. Reakcionarni predlog za mladinski zakon se tudi po imenu (Freiwilliges Arbeitsjahr, Jugendeinsatz, soziales Frauenjahr) dosti ne razlikuje od Hitlerjevega »Arbeitsdiensta«. Najznačilnejše za ta predlog pa je, da bi bivši oficirji nemške vojske in nekdanji RAD-firerji poveljevali ustanovam za prisilno delo mladine. Tako bi mladino samo vzgojili za novi fašizem

in jo porinili nazaj v temo komaj minuli let.

Vsa napredna mladina Avstrije je z ogorčenjem sprejela vest o predlogu za tak mladinski zakon. Napovedala mu je najodločnejšo borbo, ker noče, da bi jo še naprej izkoriščali veleposestniki in kapitalisti, ker hoče biti res svobodna mladina Avstrije in hoče imeti tiste pravice, kot jih ima mladina v Sovjetski zvezi, Jugoslaviji in drugod. Tudi v teh državah mladina prostovoljno dela. Toda k takemu delu je ne silijo reakcionarni zakoni! Poglejmo samo v Jugoslavijo — na progo Samac-Sarajevo, kjer mladina rade volje in vsa navdušena zastavlja vse mlade moči. Ve namreč, da to njeno delo ne bo koristilo posameznim izkoriščevalcem in kapitalistom, ampak bo koristilo vsem jugoslovanskim narodom, napredku nove države, bodoči generaciji — današnji mladini sami.

Ker bodo avstrijski zakoni o zaščiti mladine ali o novofašistični delovni službi za mladino do končne rešitve koroškega vprašanja veljali tudi za našo slovensko mladino, moramo vedeti, kaj je naša naloga. Slovenska mladina na Ko-

Zveza mladine za Slovensko Koroško podpira avstrijsko napredno mladino

Avstrijska mladina, ki je vključena v Sindikalni zvezi, se v zadnjih tednih poseben odločno bori za napredni mladinski zakon, ki naj zagotovi mladini nekatere socialne olajšave, predvsem enomesečni dopust za vse mladince. Sindikalna mladina zahteva tudi, naj velja novi zakon tudi za kmečke in gozdne delavce, ki jih hoče reakcija izključiti iz zakona. Tudi naša mladina se pridružuje tej borbi; to svojo borbeno voljo je sporočila v resolucijah mladinskemu odseku Zveze avstrijskih sindikatov. Tako pravi resolucija, ki jo je poslal mestni odbor ZM Velikovec avstrijski sindikalni mladini med drugimi:

»Z velikim zanimanjem smo spremljali v naprednih avstrijskih časopisih borbo avstrijske mladine za to, da se zakon za zaščito mladine sprejme še v tej dobi zasedanja avstrijskega ministrskega sveta.

Slovenska mladina iz Velikovec in okolice, zbrana na svojem zborovanju dne 12. 6. 1947, je sklenila, da se bo z vso odločnostjo vključila v to res potrebno in upravičeno borbo napredne avstrijske mladine. Dokazati hočemo, da imamo na socialnem področju iste zahteve in si postavljamo iste cilje kot vsa napredna mladina sveta. Ker je naša slovenska mladina po večini kmečka, poseben pozdravljamo zahtevo, da tudi pravice kmečkih in gozdnih delavcev — mladincev zagotovi zakon za zaščito mladine.

Hkrati ogorčeno protestiramo proti

roškem se bo z vsemi silami vključila v borbo na strani napredne mladine Avstrije, da bo zakon za zaščito mladine sprejet v takšni obliki, v kakršni so ga prvotno predlagale mladinske delovne množice Avstrije.

S tem ne bomo zagotovili samo pravic našim industrijskim in kmečkim delavcem-mladincem, marveč bomo pred svetom pokazali, da je naša borba borba za pravice vse mladine po načelih Svetovne mladinske federacije. Dokazali bomo, da smo za antifašistično enotnost avstrijske in slovenske mladine, za skupno borbo, v kateri moramo biti prav tako dosledni in neizprosni kakor v letih narodno osvobodilne vojne.

Onemogočiti moramo vsak poskus reakcije, da bi pri nas uvedla novofašistično delovno službo. Pokazimo, da naša mladina noče več služiti izkoriščevalcem delovnih množic — Thurnom, Rosenbergom, Funderjem in Leitgebom — in da noče poslušati tistih oficirjev in firerjev, proti katerim se je v pretekli vojni borila z orožjem v roki. Z odločno borbo za napredek mladine in proti vsakršnim fašističnim pojavi si bomo pridobili ugled in zaupanje vse mladine sveta, zlasti pa antifašistične mladine Avstrije. D.

vsem poizkusom, da bi uvedli zakon o prisilnem delu mladine, kakršnega predlaga avstrijska reakcija po svojih predstavnikih v parlamentu. Naša mladina se je borila za svobodo in se nikoli ne bo več ponižno klanjala pred kapitalisti in izkoriščevalci delovnih množic.«

Dušan Bavdek:

Kdo bo zmagal?

V Komendi na Gorenjskem so v času okupacije poučevali nemški učitelji. Prišel je njihov nadzornik, da bi se prepričal, če so se ofranci že potujčili.

Zato je zastavil učencem vprašanje: »Kdo bo zmagal v tej vojni?«

Učenci so vedeli kdo bo zmagal, vendar to povedati je bilo nevarno. Zato so modro molčali.

Nadzornik je pa zahteval odgovor.

Učenci so spoznali, da ni izhoda in da morajo odgovoriti. Najprej se je oglašil Tone. »Kdor bo močnejši!« je izpregovoril.

Nadzornik s tem odgovorom ni bil zadovoljen. »Dobro«, je dejal: »Ti Tone, boš Rusija, ker si večji kot drugi. Vi trije«, in je določil tri nekoliko manjše učence, »ste pa Nemčija z zavezniki. Bomo videli, kdo bo zmagal. Zdaj se pa poizkusite!«

Tonetu je vzkipelo srce. Zdaj predstavlja Rusijo! Kako pomilovalno bi ga gledali partizani, ako bi v tej borbi podlegel! Vedel je, da so želje vseh učencev na njegovi strani.

Oni trije učenci so ga morali naskočiti. Tone je zagrabil prvega, drugega in tretjega, da so odleteli na vse strani. V trenutku je stal sam pred odrom.

Nadzornik se je razjezil: »Vi ste za nič! Same pokveke! Lenuhi, strahopetci!« je treskal vanje. »Toda Nemčija ni tako slaba! — Poizkusite še vi!« in je določil tri močnejše učence. »Toda zavedajte se, da branite čast Rajha, naše velike države!«

Tone je že stal na mestu. Tedaj so tudi oni trije zdijvali. Naskočili so ga, da bi jih preveč ne skupili. Udaril je na desno, na levo, kamor je bilo treba. Omahovali so, se opotekali in padali, toda Tone, čeprav ni bil najmočnejši v razredu, ni padel. Lasje so mu skuštrali vihrali na glavi, čutil je udarce, v njem je bila ena sama misel, da ne sme pasti, da mora zmagati. Jasno se je zavedal, da brani čast razreda, čast vasi, partizanov, poteptane domovine!

Misel mu je dajala moči, da se je iztrgal iz grupe s strašnim udarcem med nasprotnike in jih razmetal kot vihar. Obstal je pred odrom kot zmagovalec.

Nadzornik je grizel ustne, mrmral nekaj o banditih in se jezen umaknil.

Po razredu pa se je širil pritajen posmeh, srečni so gledali učenci Toneta in se mu radostno nasmihali.

Zveza mladine Slov. Koroške članica Svetovne mladinske federacije

V Moskvi je Svetovna mladinska federacija končala svoje četrto zasedanje. V svoji resoluciji ugotavlja, da je sekretariat mnogo doprinesel za okrepitev povezanosti med Svetovno federacijo in posameznimi demokratičnimi mladinskimi organizacijami. Kot nove članice so bile med drugimi sprejete Zveza mladine Slovenske Koroške in avstrijska mladinska organizacija »Kinderland«.

Morda pri nobenem narodu v Evropi ni tako razvito gledališko igranje kakor ravno pri slovenskem. Vsako mesto, vsaka najmanjša vasica ima skoraj svoj odrček, kjer se mladina in tudi starejši kulturno-prosvetno izživljajo. Na njih nastopajo z dramskimi igrami, pevskimi nastopi in ponekod se ojunajo že z lažjim opernim ali operetnim delom.

Vojna vihra ni prizanesla tudi našim prosvetno-kulturnim domovom. Z velikim srdom so fašisti planili po vseh arhivih, rekvizitih, kulisah in kulturne domove pretvorili v hleve. Kar je bilo slovenskega in ljudskega, jim je bilo na poti.

Kljub ogromni škodi, ki jo je fašistični sovražnik prizadejal našim odrom, mu ni uspelo, da bi uničil v narodu ljubezen do kulturno-prosvetnega dela. S še večjo ljubeznijo se je vrgel naš narod v svobodi na delo. Ponovno vstajajo domovi, ponovno se odpirajo svetli hrami ljudske umetnosti, ki naj tudi v bodoče doprinesejo svoj del k ljudski prosveti.

Po težkem in napornem delu na polju, tovarni ali delavnici čuti naš človek potrebo kulturnega izživljanja. Ob večerih zahaja v prosvetne in društvene domove, kjer se uči in izobražuje v svojem materskem jeziku, ki je bil toliko časa zatiran in zasmehovan.

Na vprašanje: »Kaj nam dajejo gledališke predstave?« lahko odgovorimo: izobrazbo, vzgojo in plemenito razvedrilo.

Pri študiranju posamezne igre igralci lahko mnogo pridobijo na izobrazbi. Spoznajo pisca in lepoto slovenskega jezika. Po zamisli avtorja in režiserja se navadijo uglajenega obnašanja, lepe izgovarjave in spoznavajo različna literarna dela in si s s tem širijo svoje obzore. S sceno, igranjem posredujemo gledalcem besede in dejanja pisca igre, ki naj bo čimbolj naravno podana. V tem se zlasti odlikujejo ruski »Hudožestveniki«, ki s svojim doživetim in predvsem naravnim igranjem zadivijo gledalce, tako da jih gledališki strokovnjaki smatrajo za najboljše igralce na svetu. Pa tudi med Slovenci najdemo ne samo poklicne igralce, tudi igralci diletantskih odrov v velikih slovenskih igralcih Borštnika in Verovška svoja vzora. Oba sta s svojo naravno in doživeto igro, zlasti v ljudskih igrah zaslovela kot najboljša slovenska igralca.

Dalje naj nam gledališke predstave dopolnjujejo vzgojo. Ni vseeno, kakšno igro igramo. Pri izbiri moramo zelo paziti. Osvobodilna borba naj nam bo svetla in velika preizkušnja; ne smemo več dopustiti, da bi prišla na oder takšna dela, ki ne bi pravilno pojmovala nove dobe. Naj tudi z odra zadira pristna slovenska beseda, ki bo poslušalce vzgajala in jih spoznavala s sadovi osvobodilne borbe.

In končno naj nam gledališka predstava nudi tudi plemenito razvedrilo! Z odra naj nam govori zdrav humor brez vsakršnih kvant. Ivan Cankar je dejal, da je slovenska beseda — pesem in pesem naj bo vriskanje veselih src. Zato naj posladi življenje delovnega človeka, da za čas, ko gledamo predstavo, pozabimo na vsakdanje skrbi. Naj nam vlije novega in zdravega veselja za bodoče delo.

Le če bomo na vse to pazili, bomo lahko s svojim kulturnim delom koristili narodu, da bomo z veseljem prisluhnili slovenski besedi z odra, ker nam bo posrednica lepote in plemenitega razvedrila, da bomo prerajeni in duhovno bogatejši odhajali z naših prireditvev in vse lepše nam bo pri srcu.

Prihodnjič morda kaj o praktičnem delu na odru.

Za vami stojimo mi vsi, ki smo Titovega duha

Okrajni fizikturni odbor na Jesenicah je poslal Pokrajinskemu odboru zveze mladine za Slovensko Koroško naslednje pismo:

»BRATSKI, SE NE OSVOBOJENI KOROŠKI MLADINI

Delavska in kmečka fizikturna mladina visoke Gorenjske, zbrana na okrajnem fizikturnem dnevu na Jesenicah, Vas borbeno pozdravlja in poziva, da še nadalje vztrajate v pravični borbi za svojo usodo.

Zavedajte se, da za Vami stojimo mi vsi, ki smo TITOVEGA duha in prav tako napredna mladina vsega sveta, ki nenehoma utira pot k boljšemu življenju vseh narodov in vsakega posameznika, ki misli in dela pošteno.

Naj živi Vaš neomajni borbeni duh!

Naj živi svetovni mir!

»Naj žive vsi narodi, ki hrepene dočakat dan...«

Zveza mladine za Slovensko Koroško je bratom v svobodni domovini odgovorila takole:

MLADIM FIZIKTURNIKOM, MLADINCEM IN MLADINKAM JESENIC

V imenu vse mladine Slovenske Koroške se Vam prav iskreno zahvaljujemo za Vaše pismo ter za pristrčne in borbeno pozdrave.

Vaš poziv pri slovenski mladini Koroške ne bo našel gluhih ušes, temveč nas bo le še bolj podžgal, da bomo dvignili svojo aktivnost in vztrajali v borbi za priključitev Slovenske Koroške k TITOVIM Jugoslaviji.

Obljubljamo Vam, dragi bratje in sestre v svobodni domovini, da bomo napeili vse svoje mlade moči in jih združili v takšno nepremagljivo silo, ki bo jamčila vsemu slovenskemu narodu na Koroškem skorajšnjo zmago. Zavedamo se, da bomo svobodno zaživeli v lepši in srečnejši bodočnosti šele, ko bomo združeni z brati in sestrami, s katerimi smo se ramo ob ramo borili za svoj obstoj v najtežjih časih slovenskega naroda.

S Titom smo se borili, s Titom hočemo živeti v svobodi!

Naj živi naš ljubljani maršal Tito in njegova borbeno mladina!

Naj živi svobodna Slovenska Koroška v novi Titovi Jugoslaviji!

SLOVO

Kaj pravi ptica v zraku, kaj?
Na nebu ni nikjer pregraj!
Dejala sta mi val in brod:
»Nihče ne vpraša me, odkod?«
Zapel je v meni tajen glas:
»Zakaj ne hodiš k svojim v vas?
Ne sme beseda kar naprej
svobodna preko vseh ti mej?
Saj koder govor naš je znan,
povsod doma je Ciciban...«
Po naši zemlji se ozrem,
zgrozim se in oči zaprem...

Oton Župančič

KRUH

Na Koroškem ljudje dolgo časa niso poznali kruha, ne črnega, ne belega. Kajpak da tudi otroci niso imeli kruha, ker takrat na Koroškem ni rasla ne rž, ne pšenica.

V Podjuni je živel Ribič, ki je na stara leta osivel in bogatel. Drava mu je dajala vsa leta toliko ribjega blagoslova, da je leto za letom prodal na cente rib. Nekoga dne je vprašal Dravo:

»Dravica, s čim naj ti povrnem vse, kar si mi dala?«

Drava mu je odgovorila:

»Pojdi daleč po svetu! V daljnem, daljnem kraju najdeš ljudi, ki imajo pšeničen in ržen kruh. Kupi vsakega hlebec in mi ga prinesi!«

Ribič je odpotoval in dolgo blodil po svetu, da je prišel v kraje, kjer je bil kruh doma. Kupil je hlebec pšeničnega in hlebec rženjaka. Ko se je vrnil na Koroško k Dravi, je daroval oba hleba reki. Komaj je vrgel hleba v strugo, je začela Drava naraščati in je poplavlila ves desni breg. Po nekaj dneh se je voda zopet otekla, poplavljenja zemlja je poglajala prvo pšenico in rž. Tako so prišli Korošci do semena in ga sedaj leto za letom sejejo.

ZAKAJ ZATO

ZAKAJ JE SMEH ZDRAV?

Pravimo, da je smeh zdrav, ker se pristrčno smeje le zdrav človek. Smeh nas spravi v dobro voljo, in dobra volja nam je potrebna kot vsakdanji kruh. Ako smo dobre volje, se veselimo življenja in pozabimo na vse, kar bi nas žalostilo. Zdravniki so ugotovili, da pospešuje smeh prebavo in vzbuja tek. A smeh mora priti zares iz srca. Vsak smeh ne pride iz srca. So vrste smeha, ki prihajajo včasih iz zlobe. To je tak smeh, ki privoščiti tovarišu nezgodo ali celo nesrečo. Ali pa tak, ki zasmejuje hromega, grbastega ali jecajočega tovariša. Tak smeh ni ne zdrav ne lep in prihaja iz zlobnega človeka.

ZAKAJ SE JOČEMO?

Pravijo, da jok lajša bolečine. Če koga zadene kaj hudega, se razjoče. Ako se ne razjoče, mu od žalosti lahko počasi srce, pravijo preprosti ljudje. Zgodilo se je že tudi, da so ljudje znoreli, ker se niso mogli razjokati ob veliki nesreči, ki jih je zadela. A to ne pomeni, da moramo jokati za vsako figo. Največkrat jok škoduje, posebno če se jočemo za prazen nič. Medtem ko jočemo, ne more naše telo tako delovati, kakor bi moralo. Jok posebno moti naše redno dihanje. Vsakdo je že izkusil, da je jokajoč težko dihal in da mu je srce začelo močno utripati. Manj škodi jok dojenčkom. Njim malo joka ne škodi, ker se jim pri tem razvijajo pljuča.

ZAKAJ SMO RDEČI V LICE, KADAR NAM JE VROČE?

Po težkem delu ali če dolgo tečemo, postanemo rdeči v lice in pravimo, da nam je vroče. Zakaj? Zato, ker imamo v takih primerih v koži več krvi kakor običajno. Kri teče hitreje po žilah, srce nam hitreje bije in pošilja kri na površje našega telesa. Tam se kri osveži in pomiri. Nekateri mislijo, da je po takem teku naša kri bolj vroča kakor sicer. A to ni res. Pri zdravem človeku ima kri vedno enako toploto. Le pri bolnem človeku se zviša temperatura krvi, a le za nekaj stopinj, če se zviša za štiri stopinje, je človek že blizu smrti.

ZAKAJ PRAV ZA PRAV STUDENČEK ŽUBORI?

Menda ni pesnika, ki ne bi opeval tega naravnega pojava, ki ni prav nič drugega kakor enostavno eksplodiranje. Ko voda teče, nastanejo majhni zračni mehurčki, ki se s prav rahlim pokom razletijo. In ker je teh mehurčkov, čeprav so tako neznatni, na tisoče milijonov, nastane včasih kar močno šumenje.

Včasih ni bilo na zemlji noči

V pradavnih časih ni bilo na zemlji noči in teme. Podnevi je svetilo sonce, ponoči mesec. In je mesec sijal kakor sonce. Okoli njiju pa so se poigravale zvezde, njihove hčerke. Živeli so vsi v lepi slogi in ljubezni — dokler ni ustvaril Bog človeka. Tedaj pa se je zgodilo, da je na zemlji zavladovalo nezadovoljstvo. Ljudje so si utrujeni želeli teme in počitka. Bolj in bolj so godrnjali nad večno svetlobo.

Pa stopi nekdo k soncu in mu pravi: »Tako ne gre več. Ljudje ne morejo živeti brez noči, utrujeni so. Žrtvuj zanje eno oko, gledalo boš na zemljo z enim samim. Potem ne bo več toliko svetlobe in ljudje bodo lahko mirno počivali.«

To je slišal mesec. Stopil je do sonca in je dejal:

»Raje izgubim obe očesi sam, ko da izgubiš ti eno samo.«

Oscar Wilde:

Bog, satan in laž

PRAVLJICA

Nekoč, v davnih, davnih časih se je odločil Satan, da bo sklenil z Bogom mir.

Sklical je torej v peklu svoj vojni svet. Po vrsti so stopali padli angeli predenj in podajali svoje izjave o tem, da se sklene z Bogom mir.

»Satan«, so dejali, »dobro premisli, kaj počneš... Ne razdajaj svojega kraljevstva. Zahtevaj od Boga, da ti prepusti oblast nad polovico človeštva!«

Satan je poslušal nasvete svojih pomočnikov, skrivnostno se je nasmehnil, toda rekel ni ničesar. Vsi so bili prepričani, da je napravil svoj načrt. Satanovi sli so stopili pred Boga:

»Naš zapovednik in gospodar hoče skleniti mir s teboj!«

Bog je bil pravkar na sprejemu po raju. Bil je krasen sončni dan in Bog je bil zelo dobre volje.

»Naj pride in napravi pokoro!« je dejal dobrotljivo.

Satan se je odpravil osebno v raj, padel pred Boga na kolena in vzkliknil:

»Pripravljen sem na pokoro... V

Dolgo sta se prerekala, ljudje na zemlji pa so jadikovali in prisluškovali.

»Kralj si,« je dejal mesec, »kralj vse-mirja, zvezd na nebu in zemlje. Tvoja toplota in svetloba je tako silna, da ves žarim že od tvoje bližine. Star sem že, tisočkrat in milijonkrat sem že obšel zemljo, poznam vse reke, vsa morja, vse gore, kaj hočem še več? In truden sem, dovolj mi, da se žrtvujem zate jaz sam.«

Pri tej besedi sta mu stopili v oči dve veliki solzi in zalili svetli zenici. Od tega trenutka ni več spregledal. Zdaj tava slepo okoli zemlje, sonce pa ga spremlja v mračnih nočeh na vseh poteh.

Od tega je prešlo že milijone let in še zmerom je tako. Ljudje so zadovoljni in ljubijo mesečne noči prav tako kakor svetle dneve, ki beže drug za drugim v nepovrat.

znak svoje podločnosti ti prinašam kot darilo vse pregrehe ljudi: ošabnost, oblastilnost, pohlep po bogastvu, hudobijo, strast, jezo, lakomnost in še mnogo drugih...

Bog se je razveselil. Satan je žrtvoval pregrehe ljudi, zemlja je bila spet čista greha.

Že naj bi se Satanu in njegovemu spremstvu odprla vrata v raj, ko se je stemnilo božje obličje in je Bog dejal:

»Vseh teh tvojih darov nočem... Prinesi mi eno samo pregreho, vse drugo si lahko obdržiš... Laž naj iz-gine s sveta!«

Tedaj je Satan prebledel, nikalno je stresel z glavo in rekel:

»Laž obdržim zase!«

Bog se je ozrl nanj rekoč:

»Čemu naj mi bodo druga tvoja darila? Preden bo minilo leto dni, bodo vse pregrehe, ki si mi jih hotel podariti, spet na novo prišle med ljudi. Hotel bi laž, ta edina je zame dragocena...«

»Laž je moj največji zaklad, ne, nje ne morem dati!« je pripomnil Satan.

In zato hudič ni prišel v nebesa.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Dragi mladi prijatelj! Tokrat, kakor vidite, je ostalo stricu Joži tako malo prostora, da bo odgovoril le najbolj pridnim, ki mu stalno pišejo ali pa so se na drugačen način pokazali kot marljivi pionirčki in pionirke. Upam, da prejmem do prihodnjic toliko pisem in poročil o vašem delu, da bom moral »Mlado Koroško« samo zaradi Vas, dragi mladi prijateljki, povečati.

Julka Žele iz Doba pri Pliberku: Že v zadnji številki sem Te moral pohvaliti, ker tako pridno pišeš. Vidiš, tudi tokrat ti odgovarjam. To pa zato, ker si odločna slovenska pionirka, prava junakinja! Pišeš, da si bila v šoli kaznovana, ker si v nalogi napisala »Živio Tito!« Prav imaš, če pišeš, da ne veš, kakšna napaka naj bi to bila. Tudi stric Joža tega ne razume in tega tudi ne razume svobodoljubni svet, ki se v hvaležnosti klanja pred velikim junakom Titom; on je s svojo borbo proti najhujšemu sovražniku človeštva za mnogo skrajšal trpljenje narodov, ki so vzdihovali pod nacističnim jarmom. In kot pravi, veliki človek ni ozkosrčno gledal samo na svoje narode, temveč je pomagal tudi drugim narodom predvsem tudi avstrijskim antifasistom. Če danes torej učitelji na Koroškem smatrajo za napako, če kdo pozdravi tega velikega človekoljuba, pač najbolje dokazujejo, da niso razumeli borbe zadnjih let in da bi še naprej radi služili Hitlerju in ponem-

čevali našo slovensko zemljo. Zato, draga mlada prijateljica, se moramo vsi boriti, da kmalu dosežemo pravo svobodo, kjer nas ne bodo več kaznovali zato, ker spoštujemo borce za svobodo in ker ljubimo svoj narod. Na to kazen pa si lahko ponosna in glej, da boš drugače tako pridna, da te nikdar ne bodo po pravici kaznovali. Ta krivična kazen naj te k temu vzpodbuja, da boš ostala vedno vzorna slovenska pionirka! Stric Joža pa danes nima samo veselja s teboj, temveč ima tudi nekaj lepega zate. Sreča je hotela, da ravno ti prejmeš knjigo za pravilno rešene ugank. Pridno jo prebiraj in ostani vedno mala, neustrašena junakinja! Lepo pozdravljena!

Marica Frantar in pionirček Rajko iz Št Vida: Oba sta tako navdušena nad igro »Vedež«, da mi je kar hudo, ker vaju in vseh šentviških pionirčkov nisem mogel videti, ko ste nastopili. Verjamem, da sta lepo igrala, saj znata oba tudi lepo pravilno pisati. Tov. Micka je res spretna, ko vas je tako lepo naučila. Gotovo bo tudi vesela, če ji povem, kako jo vidva v pismih pohvalita. In prav je tako! Hvaležnost je lepa čednost in našim tovarišicam moramo biti še prav posebno hvaležni, ker vas učijo materinščine, ki je v šoli vse premalo slišite. In kaka razlika: V šoli vas učijo materinščino le z nevoljo in kar se da suhoparno in dolgočasno, tov. Micka in z njo mnoge tovarišice širom naše lepe zemlje pa vas učijo z ljubeznijo in s sveto predanostjo, da jim morate biti vsi pionirji in pionirke resnično hvaležni. Če vas naučijo po vrhu še igrice, pa tembolj!

Rad seveda izpolnim Tvojo željo, dragi pionirček Rajko, in pozdravljam vse pionirčke Slovenske Koroške, kateri naj zasije, kakor želiš ti, draga Marica, čimprej zlata svoboda! Oglasita se še kaj in prav pristočno pozdravljena!

Prišel je počitni čas!

Šolsko leto je minilo, danes je plačilni dan. V šoli zopet vse je tiho, a pred šolo vrišč glasan. V gručah zbrana je mladina, o spricvalih govori, ta jezi se, oni smeje, tretji solznih je oči. Res je zlo, kdor ni izdelal, a počitnični lepi čas v raj prostosti brez izjeme vse že vabi, deca, vas...

Pionir Tinček

Mali Hribnikov Tinček vsak teden dvakrat potrka na duri slovenskih hiš v Proboju. Domači se vselej razveselijo tega malega sla, saj jim prinaša časopis, pisan v slovenski besedi, ki piše tako kot oni čutijo, mislijo in želijo.

Nekaterim pa to ni pogodu. Ko je pionir Tinček prinesel »Slovenski vestnik« h kmetu Starcu, sta bila tam slučajno Rotar Blasius, registrirani nacist, in znani pretepač Pök Josef. Čim sta ugledala pridnega pionirčka, sta ga pričela zasmehovati, sramotiti in mu celo grozila, da bo zato, ker raznaša »Slovenski vestnik« po vasi, izseljen. — Pionir Tinček pa se ni ustrašil takih groženj, saj ve, da se ne bodo nikoli več uresničile. Zato še nadalje nosi »Slovenski vestnik« in »Mlado Koroško« v slovenske domove.

STE ŽE SLIŠALI PIONIRJI

da imajo Japonci isto ročnost v desni ali levi roki in da ne poznajo samo strogih desnčarjev ali le nekaterih levičarjev kot drugi narodi;

da rastline pod rdečo šipo izredno hitro rastejo, dočim modre šipe zavirajo rastlinsko rast;

da gori najstarejši plamen na svetu v nekem svetišču v Tišimu na južnem Kitajskem. Ta plamen je bil vžgan 252 let pred našim štetjem (pred Kristusovim rojstvom) in od takrat, pravijo, še nikoli ni ugasnil;

da vsebuje najmočnejši strup, kar jih doslej pozna človeštvo, sok rastline »adenije«, ki raste v Južni Afriki. Sok te rastline je pettisočkrat bolj strupen kakor strihnin;

da je jastog najhitrejša morska riba. Plava tako hitro, da doseže hitrost do 40 kilometrov na uro in lahko s to naglico plava več ur dolgo, ne da bi se utrudil. Izmed sladkovodnih rib je najbolj, urna ščuka. Vendar se z jastogom ne more meriti, ker doseže le hitrost 16 kilometrov na uro;

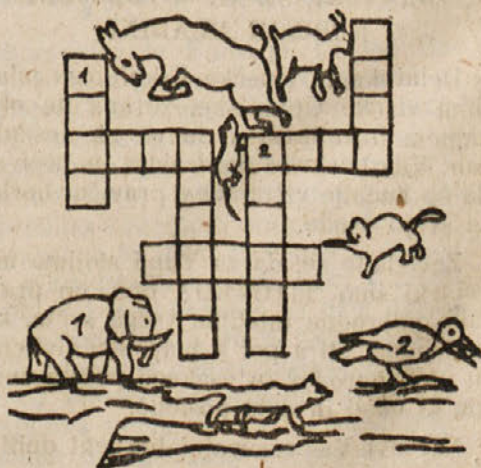
da je v Kataloniji hrib, ki je visok sto metrov in je iz same kamene soli;

da je mnogo sibirskih rek pozimi popolnoma zamrzlih, pa v njih kljub temu živijo ribe;

da žirafa sploh ne more iztisniti iz sebe glasu;

da ima človeško telo 4050 mišic.

KRIŽANKA

1. Slon. 2. Krokod. — V ostale kvadrante vstavite imena živali, ki so tu narisane.

REŠITEV UGANK

1. Marjetica. 2. Voda. 3. Dimnik.

ZABISTREGLAVICE

Devet pionirčkov je dobilo v dar košarico z devet jabolki. Kako jih razdelijo med seboj, da dobi vsak po eno, pa vendar ostane eno jabolko v košarici?

Katera žival je najmočnejša?

Katera žival je najsnažnejša?

Katera žival je najpridnejša?